

Burgemeester en wethouders

Datum 9 juni 2023

Onderwerp

Jaarverslag 2022 bezwaarschriftencommissie

Wij willen

Inzicht in de werkzaamheden van de bezwaarschriftencommissie in 2022.

Wij besluiten

1. Kennis te nemen van het jaarverslag 2022 van de bezwaarschriftencommissie.
2. Kennis te nemen van de reactie vanuit het management van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoozevee.
3. Kennis te nemen van ontwikkelingen in het bestuursrecht.
4. Het jaarverslag met een aanbiedingsbrief toe te zenden aan de gemeenteraad.

Want

1. De bezwaarschriftencommissie heeft haar jaarverslag over 2022 uitgebracht. Zie bijlage. Het jaarverslag geeft inzicht in de werkzaamheden van de bezwaarschriftencommissie en ook zicht op de kwaliteit van de besluiten waartegen bezwaar is gemaakt. Uiteraard moeten we ons realiseren dat dit slechts om een beperkt aantal besluiten gaat ten opzichte van de vele besluiten die de bestuursorganen jaarlijks nemen.

Ook in 2022 is een groot deel (41%) van de bezwaarschriften is ingetrokken nadat er ambtelijk contact is geweest met bezwaarmaker (premediation). Soms is het geven van uitleg over het besluit voldoende, soms wordt een fout hersteld en soms kan alsnog maatwerk worden geboden. Lukt dit niet, dan wordt het bezwaarschrift ter advisering voorgelegd aan de bezwaarschriftencommissie.

De commissie heeft afgelopen jaar 29 adviezen uitgebracht. Bij 7 bezwaarschriften heeft de commissie geadviseerd om het besluit te herroepen en bij 3 bezwaarschriften om nader onderzoek te verrichten op basis daarvan een besluit op het bezwaarschrift te nemen.

In de meeste gevallen wordt het advies gevolgd. Bij 5 bezwaarschriften is het advies niet of deels niet overgenomen. Bij 3 bezwaarschriften, waarin de commissie adviseerde om een handhavingsbesluit te herroepen, bleek achteraf dat er concreet zicht op legalisatie was of dat de overtreding inmiddels ongedaan was gemaakt. Bij de andere 2 adviezen heeft het bestuursorgaan het besluit met een nadere motivering alsnog in stand gelaten.

De gemiddelde behandeltijd is verkort van 15,8 weken in 2021 tot 14,5 weken in 2022. De commissie streeft ernaar om deze behandeltermijn nog verder te verlagen. Overigens zijn vertragingen niet altijd aan de commissie toe te rekenen. Ook het ambtelijk traject om tot een informele oplossing te komen heeft tijd nodig. Het is wel verstandig om bij de start van zo'n traject de bezwaarmaker te vragen om instemming voor het opschorten van de behandeltermijn. Verder kan de tijd die nodig is voor nader onderzoek door het bestuursorgaan en voor het

nemen van het besluit op het bezwaarschrift zorgen voor een langere behandeltermijn.

2. De jaarverslagen van de bezwaarschriftencommissie zijn besproken in de directie, het centrale managementteam en de managementteams van de eenheden binnen de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen. Daarmee heeft het management kennisgenomen van de jaarverslagen en waar nodig daarvan kunnen leren. Directie en management zien een positieve ontwikkeling als het gaat om het verminderd aantal bezwaarschriften, de kortere gemiddelde behandeltermijn en de effecten van premediation.
3. De informele afdoening van bezwaarschriften, zoals we die al jaren in De Wolden gewend zijn, is een mooi voorbeeld van het zoeken en waar mogelijk toepassen van maatwerk. De laatste jaren zien we de aandacht voor maatwerk ook terug bij de landelijke wetgever en de rechterlijke instanties. Daarbij wordt meer ingezet op responsieve, meer mensgerichte wetgeving en rechtspraak. Niet in de laatste plaats door als reactie op de landelijke Toeslagenaffaire en het rapport 'Ongekend onrecht' van de parlementaire ondervragingscommissie.

Dat heeft onder andere geleid tot wijziging in jurisprudentie als het gaat om de toepassing van het evenredigheidsbeginsel. De rechter stelt zich minder terughoudend op en toetst indringender als zwaarwegende belangen van burgers in het geding zijn. Dit betekent overigens niet dat regels niet meer 'hard' kunnen zijn. Regels kennen bepaalde criteria en die kunnen vanuit het algemeen belang ook goed uit te leggen zijn. En als iemand niet voldoet aan de criteria dan betekent dat bijvoorbeeld een weigering van de aanvraag, een lagere toekenning of leidt dat tot handhaving. Echter wanneer er zwaarwegende omstandigheden zijn dan is het wel zaak om bestuurlijk en/of ambtelijk ruimte te zoeken om met die omstandigheden rekening te houden, zodat er geen sprake is onevenredige gevolgen voor de individuele burger.

Het kabinet wil via het wetsvoorstel Wet versterking waarborgfunctie Awb extra wettelijke mogelijkheden geven voor meer eenvoud, menselijke maat en uitvoerbaarheid. Overigens geeft de Algemene wet bestuursrecht ook op dit moment al ruimte voor bestuursorganen om maatwerk toe te passen. Wanneer sprake is van (evidente) vergissingen aan de kant van de burger is het mogelijk om in de bezwaarfase de mogelijkheid te bieden om de gemaakte fout te herstellen. Een ander voorbeeld is het overschrijden van de bezwaartermijn. Dat hoeft niet altijd ertoe te leiden dat het bezwaarschrift niet in behandeling wordt genomen.

Bovenstaande ontwikkelingen in het bestuursrecht worden periodiek besproken binnen de ambtelijke organisatie in het juridisch netwerk. Dat is een breed overleg van juridisch adviseurs onder voorzitterschap van de juridisch controller. Ook worden hier leerpunten uit de jaarverslagen van de bezwaarschriftencommissie besproken. De deelnemers van het juridisch netwerk dragen hun inzichten uit richting de uitvoerende organisatieonderdelen die zij ondersteunen. Daarmee wordt bijgedragen aan de juridische kwaliteit van besluitvorming in de primaire processen, hetgeen ook zijn positieve weerslag heeft op de uitkomsten van het bezwaarproces.

4. Via een brief wordt het jaarverslag toegezonden aan de gemeenteraad. Raadsleden kunnen zelf bepalen of zij het jaarverslag willen agenderen voor een raadsvergadering.

Maar

De bezwaarschriftencommissie behandelt alle bezwaarschriften met uitzondering van bezwaarschriften die ingediend zijn tegen beschikking inzake belastingen of de Wet waardering onroerende zaken (Woz) en tegen beschikkingen met betrekking tot

beschermd wonen en spoedeisende hulp in kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Achtergrond

De bezwaarschriftenprocedure bevat zowel bestuurlijke als rechterlijke elementen. Het geeft het bestuursorgaan een kans om een genomen besluit te heroverwegen en het geeft belanghebbenden bij het besluit de mogelijkheid van rechtsbescherming. Na het besluit op het bezwaarschrift kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de rechtbank. In de praktijk blijkt dat de bezwaarprocedure een zogenoemde zeefwerking heeft en slechts een beperkt aantal bezwaarmakers in beroep gaat.

Artikel 84 Gemeentewet bepaalt dat een gemeente een commissie kan instellen die adviseert op beslissingen op bezwaarschriften. In de Verordening bezwaarschriftencommissie is de samenstelling, bevoegdheid en werkwijze voor de commissie in De Wolden geregeld. De bezwaarschriftencommissie brengt jaarlijks een verslag uit.

De financiële gevolgen zijn

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Alternatieven

Er zijn geen te bespreken alternatieven.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief bezwaarschriftencommissie.
2. Jaarverslag 2022 bezwaarschriftencommissie.
3. Brief college aan gemeenteraad.